

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสตรีที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรที่มีต่อวิถีทางเพศ (gender) และเพศวิถี (sexuality) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษาคือกลุ่มผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 17 ปีที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตรจำนวน 20 ราย โดยได้ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2552 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กหญิงที่มีทั้งกำลังทำการศึกษาอยู่ในสถานการศึกษาและบางส่วนก็ประกอบอาชีพซึ่งมีรายได้ที่ไม่แน่นอนและส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาครอบครัวของตนเองและคู่รักเป็นหลัก กลุ่มที่อยู่ในสถานบันการศึกษาส่วนใหญ่ต้องพักการเรียนและบางส่วนต้องปรับเปลี่ยนเวลาเรียนเพื่อมารับหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรและต้องประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยใช้การสนทนาโดยมีแนวคำถามเป็นแกนนำ (general interview guide approach)

ผลจากการศึกษาพบว่าวิถีตามเพศหรือบทบาทหญิงชายในมุมมองของผู้ให้ข้อมูลเกิดขึ้นจากเพศสรีระที่แยกมนุษย์ออกเป็นหญิงและผู้ชาย อีกทั้งความแตกต่างทางเพศดังกล่าวมีผลต่อคุณลักษณะทางเพศหรือที่เรียกว่าความเป็นผู้หญิงและความเป็นผู้ชาย และมุมมองจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอต้องพึ่งพาผู้ชาย นอกจากนี้บทบาทของหญิงยังถูกเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้านโดยเฉพาะหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร ด้วยเหตุนี้เมื่อเกิดการตั้งครรภ์ผู้ให้ข้อมูลจึงมองว่าเป็นหน้าที่ของตนเองในการเลี้ยงดูบุตร และจากการศึกษากลุ่มผู้หญิงกลุ่มดังกล่าวถึงแม้จะมีประสบการณ์กับการตั้งครรภ์ที่แตกต่างกัน แต่ในภาพรวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรู้สึกไม่พร้อมกับการเป็นแม่เพราะขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตร และความรู้สึกว่าตนเองยังมีวุฒิภาวะเพียงพอและประกอบกับความไม่พร้อมจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจก่อให้เกิดความกังวลใจในการเลี้ยงดูจากการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการคือปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนในการเลี้ยงดูลูกและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้เองการให้ความช่วยเหลือควรพิจารณาจากการจัดรัฐสวัสดิการในการเกื้อหนุนการเลี้ยงดูลูก และการส่งเสริมการศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยเสริมให้กลุ่มสตรีกลุ่มดังกล่าวมีความศักยภาพในการดูแลตนเองและบุตรในอนาคต

นอกจากนี้ สิ่งที่กลุ่มสตรีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นคือการควบคุมเรื่องเพศของสังคมผ่านการแบ่งแยกหญิงที่ดีหรือไม่ดีผ่านรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกที่ควร ซึ่งหมายถึงหญิงที่ดีต้องไม่มีความต้องการทางเพศและต้องมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายแค่คนเดียว และความสัมพันธ์ดังกล่าวสำหรับหญิงต้องเกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์แบบคู่รัก นอกจากนี้การมี

เพศสัมพันธ์ทำให้คุณค่าของผู้หญิงนั้นลดลง ด้วยเหตุนี้เองเมื่อผู้หญิงหลุดออกจากกรอบเกณฑ์เรื่องเพศที่สังคมตั้งไว้ก็มักจะถูกตำหนิหรือถูกลงโทษจากสังคม สะท้อนให้เห็นได้จากการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกิดการตั้งครรภ์ขณะอยู่ในสถาบันการศึกษาต้องพักการเรียน แต่ผู้ชายสามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ และนอกจากนี้สถาบันทางการแพทย์ก็เลือกที่ควบคุมการตั้งครรภ์ผ่านผู้หญิง ด้วยเหตุนี้เองการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวคือการเสริมสร้างอำนาจในการต่อรองเรื่องเพศสัมพันธ์ (empowerment) แก่ผู้หญิง สะท้อนให้เห็นว่าการเลือกที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ภายใต้สัมพันธภาพของคู่นั้นมิได้เป็นสิ่งที่ผิด และต้องมุ่งเน้นการปรับทัศนคติเรื่องเพศกับผู้ชาย ทั้งในเรื่องของการคุมกำเนิด การมีเพศสัมพันธ์ และการร่วมรับผิดชอบผลของการมีเพศสัมพันธ์

สถานการณ์การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรนั้นต้นเหตุของสถานการณ์ดังกล่าวมิได้เกิดจากตัวเด็กผู้หญิง แต่เกิดจากกระบวนการหล่อหลอมทางความคิดเรื่องเพศวิถีและวิถีตามเพศที่ทำให้ผู้หญิงไม่มีอำนาจในการต่อรองเรื่องเพศ ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือการย้อนกลับไปมองกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมดังกล่าวและปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน